

Regional plan for opplæring Vestfoldskolen 2027-2040

Høringsutkast

1 Forord

Etter høringen vil det her komme en introduksjon til planen.

2 Innledning

Regional plan for videregående opplæring legger føringer for videreutviklingen av Vestfoldskolen frem til 2040.

Vestfoldskolen er en samlebetegnelse på videregående opplæring i Vestfold fylkeskommune. Den representerer et helhetlig opplæringsløp som legger vekt på kvalitet og inkludering, og skal bidra til at elever og lærlinger, lære- og praksisbrevkandidater, og deltakere i voksenopplæring får utvikle sine ferdigheter og nå sine mål ¹. Gjennom samarbeid med lokalt arbeids- og samfunnsliv skal Vestfoldskolen gi relevant og framtidsrettet opplæring, som bidrar til at flest mulig fullfører og består, og gjør dem godt rustet for videre utdanning, arbeid og deltakelse i samfunnet.

Planen skal bidra til å nå fylkesmålet i Vestfoldplanen: Vestfold er et inkluderende fylke med høy samfunnsdeltakelse, og hovedmålet: Sikre god opplæring.

I kapittel 2 beskrives formålet, plansystemet i Vestfold fylkeskommune og overordnede føringer. I kapittel 3 beskrives arbeid med kunnskapsgrunnlag. I kapittel 4 beskrives arbeid med kvalitet, som er en forutsetning for å nå målene.

Målene som foreslås for denne planen er fordelt på 4 innsatsområder:

- Gjennomføring i videregående opplæring, kapittel 6
- Inkludering i opplæring og arbeid, kapittel 7
- Profesjonsutvikling, kapittel 8
- Samhandling, kapittel 9

Under målkapitelet er alle målene samlet i en måltabell.

Avslutningsvis beskrives hvordan planen skal følges opp gjennom årlige handlingsprogram. Handlingsprogrammet for perioden 2027-2031, legges ved planen.

2.1 Formål

Formålet med regional plan for opplæring er å bidra til å nå fylkesmålet i Vestfoldplanen: Vestfold er et inkluderende fylke med høy samfunnsdeltakelse, og derunder hovedmålet: Sikre god opplæring.

Regional plan for opplæring skal også bidra til å nå det nasjonale målet i fullføringsreformen. Ni av ti skal fullføre videregående opplæring innen 2030.

Regional plan for opplæring er en ny plan, og bygger på følgende tidligere planer og strategier for videregående opplæring i Vestfold:

- Regional plan for helhetlig opplæringsløp Sammen om Vestfolds fremtid 2015-2018
- Strategiplan for videregående opplæring i Vestfold 2017-2022
- Strategiplan for videregående opplæring i Vestfold og Telemark Helsefremmende opplæring 2021-2025
- Regional kompetansestrategi Vestfold og Telemark 2021-2028

¹ Bruk av begrepene elev og lærling i denne planen inkluderer også lære- og praksisbrevkandidater, og deltakere i voksenopplæring.

2.2 Regionalt plansystem

Vestfold fylkeskommunes plansystem er helhetlig, med en rød tråd fra overordnede mål til konkrete handlinger.

Fylkesmål og hovedmål i Vestfoldplanen følges opp gjennom mål i regionale planer og strategier. Hver regional plan eller strategi skal ha et tilhørende handlingsprogram som konkretiserer tiltak for å nå målene.

Handlingene prioriteres og vedtas gjennom årlige rullinger av handlingsprogram og i fylkestingets årlige behandling av økonomi- og handlingsplan.

Figur 1. Vestfold fylkeskommunes plansystem

2.3 Vestfoldplanen

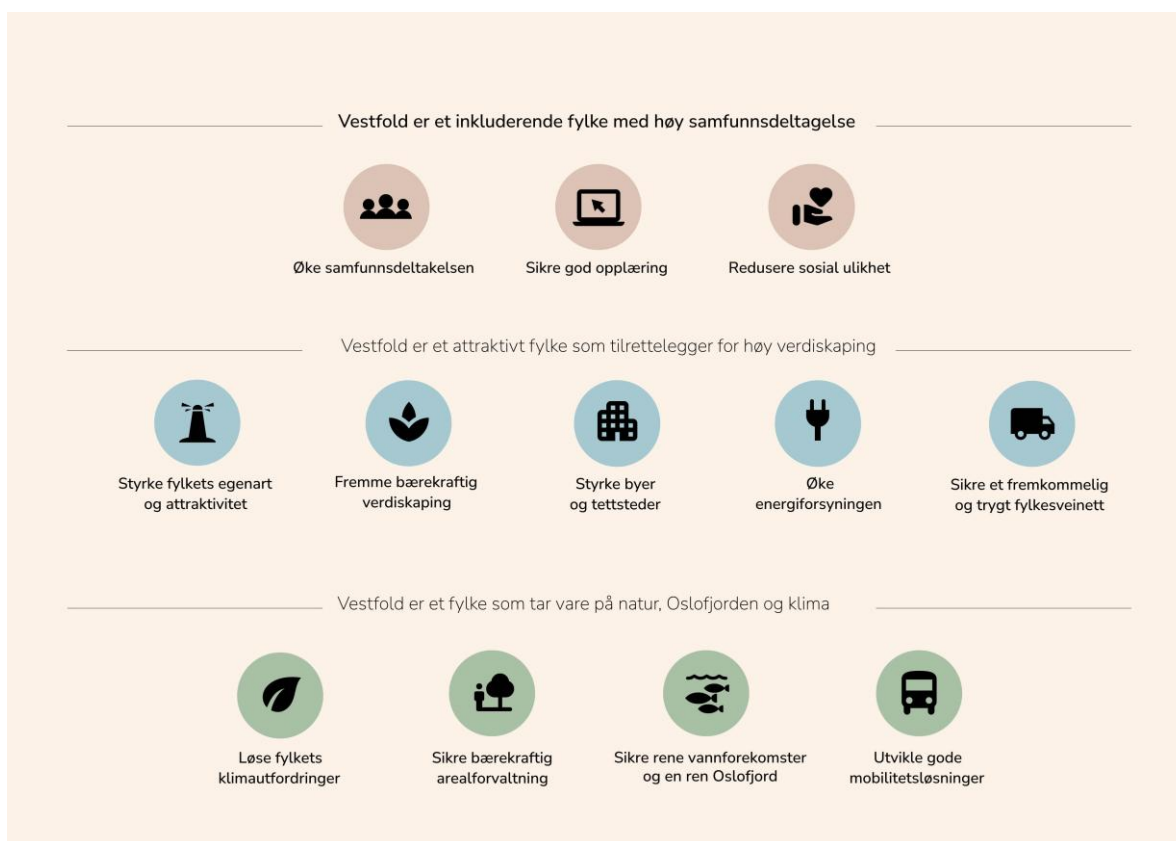
Vestfoldplanen er navnet på den regionale planstrategien for Vestfold 2024–2028, vedtatt av Fylkestinget 18. desember 2024 ([FT sak 177/24](#)). Vestfoldplanen er fylkeskommunens overordnede styringsdokument og gir retning for samfunnsutviklingen i fylket, samt prioritering av fylkeskommunens innsats og ressurser.

Vestfoldplanen har tre langsiktige fylkesmål:

1. Vestfold er et inkluderende fylke med høy samfunnsdeltakelse.
2. Vestfold er et attraktivt fylke som tilrettelegger for høy verdiskaping.
3. Vestfold er et fylke som tar vare på natur, Oslofjorden og klima.

Fylkesmålene i Vestfoldplanen er konkretisert gjennom 12 hovedmål, som beskriver hvordan fylkeskommunen i samarbeid med andre aktører, arbeider for å nå ønsket utviklingsretning.

Regional plan for opplæring

Figur 2. Hovedmålene i Vestfoldplanen

2.4 Overordnede føringer

Arbeidet med regional plan for opplæring tar utgangspunkt i lovverk, regelverk og overordnede føringer.

Plan- og bygningsloven

[Plan- og bygningsloven \(Pbl\)](#) stiller krav til utarbeidelsen av regionale planer. Føringer for planarbeidet omfatter også [nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging](#). Det forventes at «...fylkeskommunene gjennom regional planlegging samordner oppgaver og interesser i regionen, sette aktuelle problemstillinger på dagsordenen, og støtte opp under utviklingen i kommunene.»

Fylkeskommunen skal som regional planmyndighet samarbeide med berørte offentlige myndigheter og organisasjoner. Statlige organer og kommuner har rett og plikt til å delta i planleggingen når den berører deres virkeområde, eller egne planer og vedtak.

Fullføringsreformen

Fylkeskommunen skal bidra i oppfølging av *Fullføringsreformen – med åpne dører til verden og fremtiden* ([Meld. St. 21 \(2020–2021\)](#)), vedtatt av Stortinget i 2021. Fullføringsreformen skal bidra til å løse fem gjenstridige problemer:

- Videregående opplæring er i for liten grad tilpasset elever med svake faglige forutsetninger.
- Elevene får ikke det de trenger for å bli best mulig studieforberedt.
- Fagopplæringen dekker ikke elevenes og arbeidslivets behov godt nok.
- Videregående opplæring er i for liten grad tilpasset den mangfoldige elevgruppa.
- Videregående opplæring er ikke godt nok tilpasset voksne.

Arbeidet med fullføringsreformen har en tidshorisont på ti år og omfatter mange tiltak. Dette handler om alt fra utvidelse av rettigheter til innhold, organisering og kompetanse. Utdanningsdirektoratet har et pågående arbeid med å utvikle et nytt rammeverk for innhold og struktur i videregående opplæring. Målet er å gi elever og lærlinger relevant kompetanse for deltakelse i samfunn og i eget liv, og samtidig å forberede dem på arbeidsliv og høyere utdanning. Dette vil få betydning for fylkeskommunens videre arbeid med utvikling av Vestfoldskolen, og oppfølging av denne planen.

Opplæringsloven

Ny [opplæringslov](#) ble vedtatt av Stortinget i juni 2023 og trådte i kraft 1. august 2024.

Opplæringsloven lovfester tiltak, som at retten til videregående opplæring gjelder helt fram til den enkelte har oppnådd studie- eller yrkeskompetanse. Fullføringsretten, meropplæring og flere andre rettigheter og plikter ble tatt inn i ny opplæringslov som en del av oppfølgingen av [fullføringsreformen](#). Arbeidet med planen vil også omfatte elevers rett til opplæring når de er innlagt eller bor på institusjon, og rett til utdanning som beskrevet i [Konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne](#) (CRDP).

3 Kunnskapsgrunnlag

Vestfold fylkeskommune har siden 2024 utarbeidet flere forskningsbaserte kunnskapsgrunnlag. I tillegg er det stor tilgang på tall og statistikk, samt forskning- og utredningsarbeid knyttet til videregående opplæring. Det samlede kunnskapsgrunnlaget skal bidra til økt presisjon og kvalitet i videreutviklingen av Vestfoldskolen.

Det er utarbeidet en forskningsrapport som belyser hvordan videregående opplæring organiseres i Vestfold for å [forebygge utenforskap blant unge](#) i alderen 15-24 år. Kunnskap om utenforskap er nødvendig for bedre å kunne innrette tilbud og aktiviteter som hjelper flere til å fullføre og bestå sin opplæring. Rapporten peker på at arbeid med å forebygge utenforskap er en kontinuerlig prosess som påvirkes av mange forhold, og det må arbeides helhetlig og målrettet for å øke læring og trivsel. Den viser også at det er viktig med en inkluderende praksis som bidrar til emosjonell og faglig støtte, og at tidlig innsats er avgjørende. Rapporten [Individrettede tiltak i videregående opplæring](#) viser en kartlegging av tiltak rettet mot ungdom som er i ferd med å avbryte, eller har avbrutt opplæringen. Det er mange og varierte tiltak i videregående opplæring i Vestfold, men rapporten viser også at målgruppen for individrettede tiltak er mangfoldig, og utfordringene ofte kan være komplekse.

Fylkestinget behandlet [Prinsipper for dimensjonering og saksbehandling av skoletilbudet i Vestfold fylkeskommune](#) i august 2024. Dette ble fulgt opp i en retningssak for skole- og tilbudsstrukturen i et 10- til 15-års perspektiv i mai 2025, hvor blant annet sluttrapporten [Skole- og tilbudsstruktur i Vestfold fylkeskommune i et 10- til 15-års perspektiv](#), bidro som kunnskapsgrunnlag. Rapporten viser betydningen av langsiktighet og bærekraft i planer for skole- og tilbudsstrukturen, som tar hensyn til arbeidslivets behov og elevenes ønsker. Det ble også utarbeidet et utredningsnotat for ny organisasjonsmodell for [videregående opplæring for voksne i Vestfold](#), som ble vedtatt av fylkestinget mars 2025.

I rapporten [Yrkesfagløpet](#) presenteres analyser og tiltak knyttet til yrkesfaglig opplæring og overgangen mellom skole og arbeidsliv. Som en del av dette ble også undersøkelsen [Heving av lærekontrakt i videregående opplæring](#) utarbeidet. Her utforskes årsakene til at lærekontrakter heves i videregående opplæring, hvordan prosessen oppleves av både lærlinger og ansatte i lærebedrifter, og hvilke tiltak som kan bidra til at flere fullfører. Disse rapportene danner grunnlaget for Prosjekt yrkesfagløpet, [vedtatt i hovedutvalg for utdanning](#), januar 2026.

Dette er utvalgte funn og beskrivelser fra rapportene som inngår i kunnskapsgrunnlaget for videre utvikling av Vestfoldskolen, og som fortsatt er gjeldende.

Digital utvikling og kunstig intelligens vil prege framtidens skole. Vestfold fylkeskommune er derfor samarbeidspartner i forskningssenteret AI Learn – AI Centre for the Empowerment of Human Learning. Senteret skal gjennom forskning bidra til å utvikle KI-løsninger som forbedrer læring, kompetanseheving og menneskelig innovasjon – med vekt på å fremme muligheter og læringsutbytte. Sammen med KS og UiB, leder fylkeskommunen arbeidet med utvikling og vurdering av metoder for forvaltning av høyrisiko KI-systemer innen opplæring og utdanning, samt utvikling og testing av KI-systemer.

I tillegg vil [Nasjonal digitaliseringsstrategi](#), som setter retning for det digitale Norge frem mot 2030, [Strategi for digital kompetanse og infrastruktur i barnehage og skole](#) og [Rammeverk for lærerens profesjonsfaglige digitale kompetanse](#), utgjøre et grunnlag for videre utvikling av Vestfoldskolen.

Som en del av arbeidet med framtidens videregående opplæring har Utdanningsdirektoratet inngått en avtale med NIFU og institutt for pedagogikk ved UiO om forskningsbasert kunnskapsinnhenting om innhold og struktur i videregående opplæring. Forskningsoppdraget [KLAR2030](#) skal undersøke hvilke endringer som kan og bør gjøres i videregående opplæring for best mulig å forberede en mangfoldig elevgruppe på videre studier og samfunns- og arbeidsliv.

I Vestfold fylkeskommune er det også et pågående arbeid for å sammenstille utvalgte resultater, som skal bidra til å synliggjøre status og utvikling innenfor tema som er lovpålagt å informere om; *læringsmiljø, læringsresultater og gjennomføring*. Resultater knyttet til disse og andre sentrale tema er tilgjengelig i [analysebrettet](#), som er vedtatt av hovedutvalget for utdanning og utviklet for videregående opplæring i Vestfold.

Elev- og lærlingundersøkelsen er viktige kilder til informasjon om hvordan elever og lærlinger har det på skolen og arbeidsplassen. Det er Utdanningsdirektoratet som eier og drifter begge disse undersøkelsene, som er obligatorisk å gjennomføre en gang i året. Det er frivillig for elevene og lærlingene å delta. De siste årene har rundt 7 000 elever og litt over 400 lærlinger i videregående opplæring i Vestfold deltatt i de to undersøkelsene. Det utvikles nå også en brukerundersøkelse for voksne i videregående opplæring.

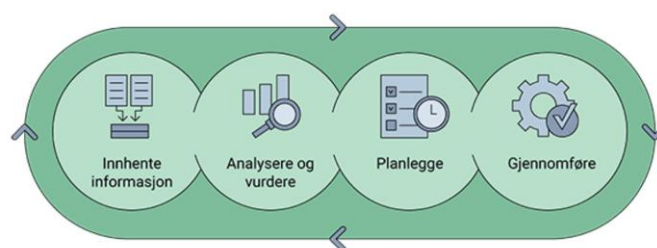
I [planprogrammet](#) for utarbeidelse av Regional plan for opplæring, ble det blant annet redegjort for resultater og utfordringer knyttet til læringsresultater i skoleåret 2024/2025, gjennomføring etter 5/6 år for 2018-kullet og overganger i videregående opplæring i forbindelse med skoleåret 2024/2025. I tillegg beskrives utfordringer knyttet til unge og voksne utenfor arbeid og utdanning i 2024.

Måling av gjennomføring i videregående opplæring gir kunnskap om hva som er utfordrende og kan på den måten bidra til et grunnlag for å prioritere tiltak. Gode og presise tiltak kan virke forebyggende og kan forhindre at unge havner utenfor utdanning og arbeid. Resultatene i analysebrettet for videregående opplæring blir oppdatert fortløpende ettersom de ulike kildene publiserer ny statistikk. Da oppdateres også analyse og kommentarer knyttet til resultatene.

4 Kvalitet i Vestfoldskolen

En sentral forutsetning for å nå målene og lykkes med gjennomføring av regional plan for opplæring er at utviklingsarbeid gjøres med vekt på god kvalitet. Kvalitet i Vestfoldskolen kjennetegnes av et helhetlig og sammenhengende opplæringsløp der alle får reelle muligheter til å delta i opplæring og arbeid, uavhengig av bakgrunn og forutsetninger. For at flest mulig elever og lærlinger skal fullføre og bestå sitt opplæringsløp skal det bygges videre på godt utviklingsarbeid i videregående opplæring i Vestfold.

Kvalitetsarbeid i Vestfoldskolen er en kontinuerlig utviklingsprosess der formålet er læring. Utdanningsdirektoratets forenklede modell illustrerer viktige faser i kvalitetsarbeidet på følgende måte:

Figur 3. Faser i kvalitetsarbeid. Kilde: Utdanningsdirektoratet

Målet med den kontinuerlige utviklingsprosessen er økt kvalitet i tjenester knyttet til fylkeskommunens samfunnsoppdrag i hele det videregående opplæringsløpet. Modellen over viser hvordan fasene i kvalitetsarbeid skal bidra til kunnskap om og retning for Vestfoldskolen gjennom praksis som bygger på prinsipper som kjennetegner en lærende organisasjon.

Kvalitetsutvikling i Vestfoldskolen må også ses i sammenheng med kvalitetsarbeid i grunnskolen og andre tjenester for barn og unge, samt overganger mellom grunnskole og videregående opplæring og fra skole til lærebedrift. Samarbeid er derfor helt avgjørende og regional plan for opplæring skal bidra til systematisk og kunnskapsbasert arbeid for økt kvalitet i hele opplæringsløpet.

Kvalitet er ikke et entydig begrep. I forbindelse med opplæring beskrives kvalitet ofte ut fra områdene eller kvalitetselementene ytre ramme faktorer (strukturkvalitet), det vi gjør (prosesskvalitet) og det vi ønsker å oppnå (resultatkvalitet). De ulike områdene henger sammen og legger føringer og forutsetninger for kvalitetsarbeidet. De ulike områdene påvirker også hverandre, og skal til sammen bidra til kvalitet og utvikling av Vestfoldskolen.

4.1 Resultatkvalitet

Resultatkvalitet (*det vi ønsker å oppnå*) innebærer å sikre høy kvalitet og relevans i opplæringstilbudet for å nå mål for Vestfoldskolen og fylkesmål. Det skal jobbes systematisk med informasjonsinnhenting og kunnskapsgrunnlag som kan brukes for å identifisere utfordringer, sette mål og utforme tiltak. Gjennomføring av tiltak skal evalueres.

Ambisjonen for Vestfoldskolen er at flere skal fullføre og bestå videregående opplæring og at arbeidet for økt kvalitet skal motvirke utenforskap i skole, bedrift og samfunn. Figur 4 viser hvordan overordnede fylkes- og hovedmål i Vestfoldplanen, mål for satsingsområder i den regionale planen og tiltak i handlingsprogram skal virke sammen for å nå denne ambisjonen.

4.2 Strukturkvalitet

Strukturkvalitet (*rammefaktorer*) innebærer gode systemer og strukturer som støtter opp under kvalitetsarbeidet. Et helhetlig system for kvalitetsutvikling bidrar blant annet til å avdekke avvik og ivareta krav i lovverk, et godt beslutningsgrunnlag, støtte til lærere, skoleledere og instruktører, oppfølging av elever og lærlinger, samarbeid og deling. Kvalitetsdialogen mellom skoleeier og skoler eller samarbeidsorgan er en viktig arena for dialog om resultater og prioriteringer i utviklingsarbeidet.

4.3 Prosesskvalitet

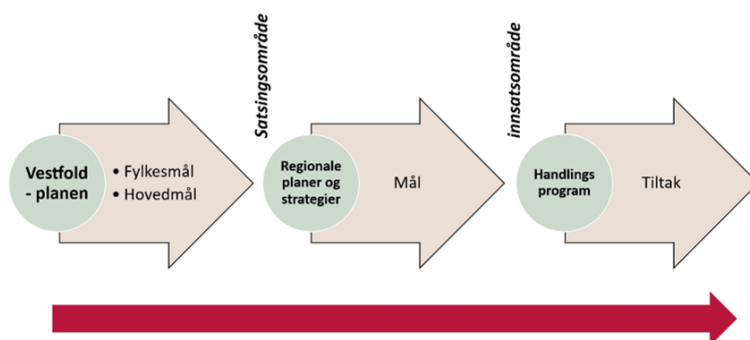
Prosesskvalitet (*det vi gjør*) innebærer samordnet innsats og samarbeid på tvers av forvaltningsnivåer gjennom å styrke samarbeidet mellom opplæring, næringsliv og andre sentrale aktører. Det må blant annet jobbes med forankring og eierskap til målsettinger, videreutvikling og styrking av arenaer for medvirkning og samhandling og videreutvikling av kompetanse gjennom profesjonsfellesskap og nettverk.

5 Mål

Målene i denne planen skal bidra til å nå fylkesmålet: Vestfold er et inkluderende fylke med høy samfunnsdeltakelse, og hovedmålet: Sikre god opplæring.

For å lykkes med å nå målene må det arbeides målrettet, gjennomgående og langsiktig. Kvalitetselementene er et viktig rammeverk for arbeid med kvalitet i Vestfoldskolen. Sammen med systematisk evaluering skal dette bidra til en kontinuerlig prosess der formålet er utvikling og læring. Resultatene på fylkesnivå er en konsekvens av kvalitetsarbeidet ved den enkelte virksomhet.

Det er satt mål for hvert av satsingsområdene. Disse skal følges opp med handlinger i et handlingsprogram og indikatorer som skal bidra til å måle effekt, både kvantitativt og kvalitativt. Dette rapporteres det på i den årlige behandlingen av økonomi- og handlingsplan. I tillegg følges mål og indikatorer opp i dialogen mellom skoleeier og skolene, samarbeidsorganene for lærebedrifter og frittstående lærebedrifter.

Figur 4. Sammenheng mellom overordnede mål, regional plan og handlingsprogram.

5.1 Måltabell

Mål i regional plan for opplæring	FN bærekraftsmål
1. Opplæring tilpasset den enkeltes forutsetninger	4-God utdanning 17-Samarbeid for å nå målene
2. Opplæring gir et godt læringsutbytte	4-God utdanning
3. Opplæring legger til rette for gode overganger i opplæringsløpet	4-God utdanning 17-Samarbeid for å nå målene
4. Et trygt og godt læringsmiljø for elever og lærlinger	3-God helse og livskvalitet 4-God utdanning
5. Flere fullfører og består videregående opplæring	4-God utdanning 8-Anstendig arbeid og økonomisk vekst
6. Møte behov for arbeidskraft og kompetanse	4-God utdanning 8-Anstendig arbeid og økonomisk vekst
7. Styrke profesjonelle læringsfellesskap	4-God utdanning
8. Kompetanseutvikling for ansatte	4-God utdanning
9. Koordinert innsats for å nå felles mål	4-God utdanning 17-Samarbeid for å nå målene
10. Kvalitet i samarbeid og samhandling	4-God utdanning 17-Samarbeid for å nå målene
11. Videreutvikle og koordinere relevante arenaer	4-God utdanning 17-Samarbeid for å nå målene

6 Gjennomføring i videregående opplæring

Gjennomføring i videregående opplæring innebærer, i tråd med målene i fullføringsreformen, at elever fullfører med studie- eller yrkeskompetanse. Samtidig gjennomfører noen elever opplæringen uten denne sluttkompetanse, men i tråd med egne forutsetninger og mål. Alle i opplæring i Vestfoldskolen skal kunne utnytte sine ressurser og nå sitt fulle potensial.

Kjennetegn på kvalitet

Vestfoldskolen skal forberede elever og lærlinger på overgang til og deltakelse i videre studier eller arbeidsliv. Videregående opplæring skal bidra til å motvirke utenforskap i skole, bedrift og samfunn. For å nå denne ambisjonen er det avgjørende med et trygt og godt lærings- og arbeidsmiljø, høy kvalitet i opplæringen og gode overganger gjennom hele opplæringsløpet.

Opplevelsen av inkludering og mestring er viktig for trivsel og motivasjon for læring. I Vestfoldskolen skal elever og lærlinger føle seg verdsatt, være en del av et sosialt fellesskap, kjenne trygghet og tilhørighet. Retten til et trygt og godt lærings- og arbeidsmiljø er lovfestet.

Bilde: Vestfold fylkeskommune

Opplæring av høy kvalitet kjennetegnes av å være strukturert, kunnskapsbasert, dialog- og resultatorientert, inkluderende, tilpasset, relevant og praksisnær. Tett oppfølging og systematisk samarbeid bidrar til å styrke læringen og øke gjennomføringen. En viktig del av kvalitetsarbeidet er også å forebygge og håndtere forhold som hemmer læring, som for eksempel fravær, mistrivsel og manglende motivasjon og faglig mestring.

Strategiske utfordringer

Fullføringsreformen peker på at videregående opplæring i for liten grad er tilpasset elever med svake faglige forutsetninger. Det oppsummeres også med at elevene ikke får det de trenger for å bli best mulig studieforberedt, at fagopplæringen ikke dekker elevenes og arbeidslivets behov godt nok, at videregående opplæring i for liten grad er tilpasset den mangfoldige elev- og lærlinggruppa og at videregående opplæring er ikke godt nok tilpasset voksne.

En av ti unge i Vestfold mellom 15 og 29 år er verken i utdanning eller arbeid. Unge i gruppen som står utenfor utdanning og arbeid er sårbare med tanke på å kunne kvalifisere seg til et voksenliv med aktiv deltagelse i samfunns- og arbeidsliv. Å ikke kunne delta kan oppleves som et liv i utenforskap.

Statistikk for gjennomføring etter 5/6 år for 2019-kullet viser at andelen som fullførte med studie- eller yrkeskompetanse på normert tid eller mer enn normert tid var 79,6 prosent ([SSB](#)). Dette er i første omgang en utfordring med tanke på å nå fullføringsreformens mål. Det er videre en strategisk utfordring fordi tidsperspektivet er langsiktig og fordi utfordringsbildet er omfattende og sammensatt.

Statistikk fra [Utdanningsdirektoratet](#) viser at overganger i opplæringsløpet kan være kritiske med tanke på progresjon, spesielt på yrkesfaglige utdanningsprogram. I overgangen til skoleåret 2025/2026 hadde henholdsvis 91,5 og 95,1 prosent av elevene på studieforberedende utdanningsprogram ordinær progresjon fra vg1 og fra vg2. Tilsvarende andel for yrkesfaglige utdanningsprogram var 83,2 og 77,7 prosent. Sammenliknet med det nasjonale snittet er det overgangen fra vg2 på yrkesfag som har det mest negative avviket, med 2,3 prosentpoeng. Utfordringen på yrkesfag forsterkes ytterligere av statistikk fra 2025 som viser at 16,4 prosent, eller 221 kandidater, er ute av videregående opplæring etter vg2 på yrkesfag og at mer enn en av ti lærlinger med ungdomsrett har avsluttet læretiden uten fag- eller svennebrev tre år etter oppstart ([Utdanningsdirektoratet](#)).

Digitale ferdigheter er en viktig forutsetning for videre læring og for aktiv deltagelse i et arbeidsliv og et samfunn i stadig endring. Nye verktøy, som kunstig intelligens, utfordrer praksis og vurderingsformer i opplæringen, samtidig som digitale løsninger kan bidra til å styrke kvaliteten på opplæringen.

Strategisk retning

Det må jobbes langsiktig og kontinuerlig for å øke gjennomføring i videregående opplæring. Sentrale elementer er arbeid med gode overganger, større fleksibilitet, bedre struktur og systematikk.

Digitale ferdigheter er også naturlig del av grunnlaget for et godt læringsutbytte, og gir muligheter for nye og endrede læringsprosesser og arbeidsmetoder. Samtidig må nye verktøy med kunstig intelligens møtes på en forsvarlig og konstruktiv måte.

Utfordringsbildet viser at resultatene for yrkesfag er ekstra utfordrende for Vestfold, og bør derfor prioriteres med tanke på tiltak. Det er samtidig viktig at denne utfordringen ikke går ut over de samlede ambisjonene for Vestfoldskolen knyttet til kvalitet, helhet og sammenheng i gjennomføringen.

6.1 Mål for dette satsingsområdet

1. Opplæring tilpasset den enkeltes forutsetninger
2. Opplæring gir et godt læringsutbytte
3. Opplæring legger til rette for gode overganger i opplæringsløpet

7 Inkludering i opplæring og arbeid

Satsingsområdet handler om å fremme inkludering i opplæring og forberedelser til videre studier og arbeidsliv, gjennom tett oppfølging, samarbeid mellom ulike aktører som skole, næringsliv, samarbeidsorgan for lærebedrifter, NAV og kommuner. Fleksible opplærings- og praksismuligheter som er tilpasset individuelle behov skal også bidra til økt gjennomføring og deltakelse.

Kjennetegn på kvalitet

God kvalitet i inkluderingsarbeidet kjennetegnes av tett oppfølging, tydelige kontaktpunkter og god informasjonsflyt i overganger, med et forpliktende samarbeid mellom skole, arbeidsliv og støtteapparat. Arbeidet er helhetlig og sammenhengende, og elever og lærlinger opplever trygghet, tilhørighet og mestring.

Inkludering i opplæring handler om mer enn kompetanse i fag. Opplæringen skal også bidra til å utvikle kunnskap, ferdigheter og holdninger som grunnlag for deltakelse i arbeidsliv og mestring av livet.

Bilde: Vestfold fylkeskommune

Arbeid med kvalitet fremmer et inkluderende og trygt læringsmiljø, hvor opplæringen er fleksibel, praksisnær og tilpasset den enkeltes behov. Gode rutiner for kartlegging av elevenes styrker og utfordringer, kombinert med relasjoner preget av emosjonell støtte, er sentralt.

Et godt samarbeid mellom skole, samarbeidsorgan for lærebedrifter og arbeidsliv bidrar til relevans, mestring og progresjon. Dette avhenger av en tydelig ansvarsfordeling, god informasjonsflyt og kontinuerlig oppfølging.

Strategiske utfordringer

Manglende helhet og samhandling i opplæringsløpet er en strategisk utfordring, særlig i overgangene mellom skole og lærebedrift. Uavklart ansvarsfordeling mellom aktørene kan føre til fragmentert samarbeid og svak informasjonsflyt.

Eksisterende veier inn og gjennom utdanningssystemet må brukes mer målrettet og effektivt. Samtidig skal dimensjonering av opplæringsløp tilpasses både elevens ønsker og arbeidslivets behov, og gjennomføres på en måte som sikrer best mulig utnyttelse av fylkeskommunens ressurser, og til fordel for flest mulig elever og lærlinger.

Statistikk fra [Utdanningsdirektoratet](#) siste to år viser at andelen elever i Vestfold som søker overgang til opplæring i bedrift, går noe ned. Andelen som søker påbygg til generell studiekompetanse øker. Dette får konsekvenser både for bedrifter og elever, som har fag- eller svennebrev som mål.

Mange elever og lærlinger er ikke godt nok forberedt på kravene i skolen og arbeidslivet, og opplever utilstrekkelig oppfølging og støtte. Dette øker risikoen for frafall i videregående opplæring og utenforskap. Utfordringene er særlig tydelige blant minoritetsspråklige, elever med helseutfordringer, ungdom i oppfølgingstjenesten og enkelte voksne uten fullført videregående opplæring. Språkferdigheter, særlig norsk og engelsk, er også en forutsetning for at flere innvandrere og minoritetsspråklige gjennomfører opplæringen.

Det er behov for et mer forpliktende samarbeid med arbeidslivet, bedre tilpasset opplæring for ulike elevgrupper, samt styrket tidlig innsats og tverrfaglig samhandling. I tillegg er det behov for mer kjennskap til teknologiens muligheter, begrensninger og etiske problemstillinger. Særlig som følge av økt bruk av kunstig intelligens i opplæringen.

Flere voksne må få mulighet til å fylle på med kompetanse gjennom livet og mens de står i jobb. Kompetent arbeidskraft blir et knapphetsgode når andelen som er i arbeid synker. Samtidig øker endringstakten og omstillingsbehovet i arbeidsmarkedet.

Strategiske retning

Vestfoldskolen skal legge til rette for at flere inkluderes i opplæring og arbeid gjennom et mer helhetlig, fleksibelt og koordinert system. Opplæringsløpene skal være sammenhengende, med tydelige kontaktpersoner og kontinuerlig oppfølging for elever og lærlinger. Det forebyggende arbeidet styrkes gjennom tidlig innsats og økt tverrfaglig samarbeid. Tiltak med dokumentert effekt skal videreutvikles i tråd med prinsipper for en lærende organisasjon.

Opplæringstilbudene skal i hovedsak gjennomføres innenfor det ordinære systemet med mulighet for fleksibilitet og opplæring på ulike arenaer, slik at de i større grad møter den enkeltes forutsetninger, motivasjon og mål. Det bør legges vekt på tidlig innsats, sterkere elevmedvirkning, og praksisnær opplæring. God opplæring skal bidra til å utvikle elevenes forståelse av demokrati, og åpne dørene mot verden og framtida.

Samarbeidet mellom skole, arbeidsliv og offentlige tjenester skal styrkes, gjennom tydeliggjøring av roller, ansvar og bedre informasjonsdeling gjennom hele opplæringsløpet. Internasjonalisering, språk og kulturforståelse blir stadig viktigere, og Vestfoldskolen skal bidra til at elever og lærlinger utvikler kompetansen som trengs for å delta i et mangfoldig og globalt arbeidsliv.

7.1 Mål for dette satsingsområdet

4. Et trygt og godt læringsmiljø for elever og lærlinger
5. Flere fullfører og består videregående opplæring
6. Møte behov for arbeidskraft og kompetanse

8 Profesjonsutvikling

Profesjonsutvikling i Vestfoldskolen omfatter kompetanseheving av ansatte med mål om å forbedre kvaliteten på opplæring, lærings- og arbeidsmiljø. I rammen av et profesjonsfellesskap vil praksis utfordres og videreutvikles i møte med daglige pedagogiske utfordringer, og i lys av ny teori og forskning.

Kjennetegn på kvalitet

Vestfoldskolens pedagogiske praksis skal gi elevene et trygt, godt og inkluderende læringsmiljø, der alle opplever utvikling, mestring, læring og trivsel ut fra sine forutsetninger.

Kvalifiserte lærere og kollektiv kompetanseutvikling er avgjørende for høy kvalitet i opplæringen. God kommunikasjon og relasjoner mellom elever og lærere, læringer og instruktører, mellom elever og mellom andre, er viktig for et trygt og inkluderende miljø.

Bilde: Getty Images

Profesjonsutvikling med vekt på kvalitet kjennetegnes av systematisk utviklingsarbeid basert på forskning. Profesjonsutvikling innebærer kompetanseheving gjennom erfaringsdeling med mål om forbedring av praksis.

Strategiske utfordring

Det må jobbes systematisk og langsiktig med felles retning og sterkere kobling mellom utviklingsarbeid og praksis. Profesjonelle læringsfellesskap der ledere og ansatte samarbeider om å analysere praksis, må opprettholdes og videreutvikles. Dette innebærer erfaringsdeling og videreutvikling av opplæringen i tråd med oppdatert forskning og prinsipper, som kjennetegner en lærende organisasjon. Kunstig intelligens vil endre kompetansebehov, læring og opplæring. Det vil også kreve nye tilnærminger til eksamen og vurdering.

En utvikling av Vestfoldskolen med tydelig innhold og kvalitet krever felles forståelse av hva god opplæring og praksis innebærer. Ulik praksis må reduseres og kompetanse utnyttes bedre på tvers av skoler, fagmiljøer og nivåer, slik at samhandling og deling styrkes. Utviklingsarbeid og faglig skjønn må forankres i ulike profesjonsfellesskap for at opplæringstilbud skal bli best mulig.

Rammebetingelser som tid og tilgang på ressurser gir i dag begrensninger for gjennomføring av utviklingsarbeid, og det er behov for målrettet bruk av kompetansemidler. Det blir behov for mer systematisk kompetanseutvikling og oppfølging av ansatte, samt bedre implementering av ny kunnskap. For å lykkes er det også avgjørende å styrke det tverrfaglige samarbeidet og samspillet mellom skole, støttetjenester og arbeidsliv, slik at innsatsen rundt eleven og læringen fremstår mer helhetlig og koordinert.

Strategisk retning

Profesjonsutvikling i Vestfoldskolen skal føre til høy kvalitet på opplæring, lærings- og arbeidsmiljø for elever, læringer, lærere og skoleledere. I tråd med prinsipper for en lærende organisasjon, skal kunnskap deles og omsettes til felles handling. Læring skjer både individuelt og kollektivt, når ledelse og medarbeidere aktivt setter av tid til refleksjon over egen praksis i lys av organisasjonens mål og oppgaver. En inkluderende og god opplæring med vekt på det faglige skal bidra til at Vestfoldskolen er et godt sted å lære og være.

Samarbeid mellom videregående skoler, arbeidsliv og høyere utdanningsinstitusjoner skal styrkes for å sikre relevant og oppdatert opplæring. Dette innebærer blant annet å videreutvikle inkluderende læringsmiljø og systematisk vurdere effekt av opplæring og læringsutbytte.

8.1 Mål for dette satsingsområdet

7. Styrke profesjonelle læringsfellesskap
8. Kompetanseutvikling for ansatte
9. Koordinert innsats for å nå felles mål

9 Samhandling

Formålet med samhandling er å sikre helhetlige, trygge og koordinerte overganger gjennom hele opplæringsløpet, på tvers av nivå i opplæringen og ulike tjenester. Kommuner, skoler, samarbeidsorgan, arbeidsliv og NAV er blant sentrale samarbeidspartnere. Samhandling mellom ulike sektorer, forvaltningsnivåer og aktører er avgjørende for å lykkes med alle satsingsområdene i planen. Målet med samarbeid er samhandling.

Kjennetegn på kvalitet

Kvalitet i samhandling kjennetegnes av strukturert, tillitsbasert og målrettet samarbeid, der aktørene jobber tett sammen, deler informasjon og kompetanse, og setter hensynet til elevenes og lærlingenes behov i sentrum.

Tidlig innsats, kontinuitet og helhetlig oppfølging gjennom overgangene innebærer godt samspill mellom både skole, rådgivere, pedagogisk-psykologisk tjeneste, oppfølgingstjeneste, samarbeidsorgan og arbeidsliv. Relasjoner, tillit og felles ansvar er sentralt. Samhandling er avgjørende for å sikre overganger og strukturer som hospitering, overgangsmøter, nettverk og systematisk karriereveiledning. Dette bidrar til gode overganger og muligheten til å gjøre bedre valg .

Bilde: Getty Images

Strategisk utfordring

Gode samarbeidsstrukturer må bidra til utvikling av videregående opplæring. Dette forutsetter koordinering, informasjonsflyt og felles forståelse.

Manglende systematikk og ulik praksis mellom kommuner og skoler kan føre til at ikke alle fanges opp av systemet. Svikt i informasjonsflyt og koordinering mellom aktører kan føre til at særlig sårbare grupper og minoritetsspråklige, står i fare for å falle utenfor. Samtidig er ressurser til rådgivning og karriereveiledning en utfordring. Uklare ansvarsforhold, lite fleksibilitet i opplæringsløpene og økonomiske barrierer kan hemme utviklingen av helhetlige løsninger.

Manglende koordinering i opplæringsløpet kan føre til at overgangene preges av fragmentert samarbeid og manglende helhetlig oppfølging i kritiske faser, særlig i overgangen fra videregående skole til opplæring i bedrift. Samarbeidet med ungdomsskolen kan bli mer systematisk, og det er i dag begrenset tid til samhandling. Kompetansen om utdanningsvalg og arbeidsliv varierer, og informasjonsdeling kan bli bedre. Utfordringer i informasjonsflyt og systemene for informasjonsdeling gjør også at elever, lærlinger og foresatte ikke alltid har tilgang til relevant og strukturert informasjon.

Det er ulik praksis i samarbeid med arbeidslivet, både i kapasitet og kvalitet. Koordineringen av praksis, yrkesfaglig fordypning (YFF) og annen opplæring i bedrift, er i noen tilfeller mangelfull. Strukturer for tverrfaglig samarbeid må bidra til at koordineringen mellom støtteapparat som Nav, pedagogisk-psykologisk tjeneste og oppfølgingstjeneste, blir bedre, med en tydelig ansvarsfordeling mellom aktørene.

Strategisk retning

Samhandling må styrkes gjennom bedre delingskultur, tydelig ansvarsfordeling, og tettere samarbeid med arbeidslivet. Koordinert innsats skal bidra til gode overganger mellom grunnskole og videregående opplæring, mellom videregående skole og opplæring i bedrift, arbeid og høyere utdanning.

Samhandling omfatter god praksis både i skoler og lærebedrifter, der profesjonsutøvere og elever, læringer og fagarbeidere samarbeider om gode og forpliktende løsninger, som svar på kompetansebehov i fylket. Styrket samhandling i Vestfoldskolen skal bidra til økt gjennomføring i videregående opplæring. Dette krever helhetlig innsats og tverrfaglig samarbeid rundt den enkelte elev og lærling. Samtidig er tett kobling til arbeidslivet viktig for å sikre relevant kompetanse i tråd med etterspørselen.

Samhandling må også ses i sammenheng med utenforskap. Tidlig innsats, koordinert oppfølging av utsatte grupper og samarbeid mellom sektorene opplæring, helse og arbeid er viktige tiltak for å forebygge dette. Samarbeid om overganger, skolestruktur og dimensjonering, og i yrkesfagløpet er viktig for samhandling. Relevante samhandlingsarenaer inkluderer blant annet rektornettverk, karrierenettverk og Kompetanseforum Vestfold.

9.1 Mål for dette satsingsområdet

10. Kvalitet i samarbeid og samhandling
11. Videreutvikle og koordinere relevante arenaer

10 Fra ord til handling

Et handlingsprogram til en regional plan angir hvilke handlinger som skal gjennomføres for å bidra til måloppnåelse. Handlingsprogrammet for regional plan for opplæring følger høringen av denne planen og skal gjelde for perioden 2027-2031.

Prioritering og finansiering av handlinger skjer gjennom den årlige rulleringen av økonomi- og handlingsplan som vedtas av fylkestinget. Som en del av denne prosessen vil fylkesdirektøren gjennomgå handlingsprogrammet for regional plan for opplæring og foreslå prioriterte tiltak og oppdrag.

Gjennomføring av vedtatte og oppdrag tiltak i økonomi- og handlingsplan rapporteres i tertialrapporter og årsmelding. I tillegg vil det være behov for egne politiske saker som gir en samlet rapportering på gjennomføringen av handlingsprogrammet, også for tiltak som ikke er vedtatt i økonomi- og handlingsplanen.